

Houževnatý válečník PPŠ 41

Sovětský svaz v počátcích druhé světové války neměl mnoho důvodů k radosti. Rozbité divize a přímo akutní nedostatek palných zbraní... Jeden z pomyslných darů snesených z nebes pocházel s rýsovacího prkna nadaného konstruktéra Georgije Semjonoviče Špagina (1897–1952). Ten se svým konstrukčním týmem dokázal stvořit spolehlivý samopal, při jehož výrobě navíc mohly být uplatněny až primitivní, avšak v souhrnu produktivní metody.

Samopal PPŠ vz. 41 zkonstruoval Georgij Špagin v roce 1940 dalším vývojem a zjednodušením předchozího samopalu PPD 34/40.

| PPŠ vz. 41

Po zdárných armádních zkouškách na podzim roku 1940 byl Špaginův samopal oficiálně zaveden do výzbroje Rudé armády 21. prosince téhož roku – pouhé tři dny poté, co Hitler podepsal tajné plány pro útok německých vojsk na SSSR. Robustní, 5,4 kg vážící (plně nabitý) samopal, dostal do vínku oficiální název *7,62-mm pistol-pulemnot obratca 1941 goda sistěmi Špagina (PPŠ)*.

Výroba

V prvním roce války s Německem (jeho útok začal 22. 6. 1941) bylo vyro-

beno 90 000 Špaginových samopalů, v následujícím roce 1942 už 1,5 milionu a do ukončení výroby v SSSR v roce 1947 víc než šest milionů. Výroba snad začala ve zbrojovce v Zagorsku nedaleko Moskvy, avšak ta byla už na podzim 1941 evakuována daleko na východ do vesnice Vjatské Poljany, současně povýšené na město (mezi Kazaní a Iževskem, dnešní zbrojovka Molot). Tam byla převedena i výroba bubnových zásobníků ze vsi Lopasňa u Moskvy a přestěhoval se tam jako vedoucí konstruktér Georgij Špagin.

| Georgij S. Špagin a jeho domek – nyní muzeum – ve městě Vjatské Poljany

Do konce války se tam vyrobilo na 2,5 milionu samopalů PPŠ. Další PPŠ pocházely z produkce nejméně pěti jiných velkých strojírenských závodů a jejich subdodavatelů.

K tomu byl ostatně PPŠ 41 od počátku přímo projektován. Hromadné produkci odpovídal i způsob jeho výroby, když třískové obráběcí operace byly omezeny na úplné minimum. Na výrobu kompletu s 87 součástkami bylo zapotřebí pouhých 5,6 strojních hodin, což byla zhruba třetina proti jiným podobným zbraním. PPŠ se vyráběl až geniálně jednoduchým způsobem ze svařených či snýtovaných plechových výlisků. Díky tomu tento samopal v době, kdy devastovaná země stále zápasila se zdánlivě neúnavně postupující německou armádou, byli Sověti schopni produkovat v až neuvěřitelných desetitisícových sériích a v naprosto rozdílných provozech. Na jeho výrobě se tak podílely nejen zbrojovky, ale i automobilky a údajně i továrny na hračky a kovárny z běžného zemědělského provozu.

Velkou ekonomickou roli při masové výrobě hrálo také to, že na výrobu zbraně bylo spotřebováno jen nezbytné minimum kvalitní zbraňové oceli. (Nedostatek kvalitního hlavního materiálu vedl v určitém období k výrobě ze starých hlavní opakovacích Mosin-Nagant. Jedna taková hlaveň